

139F

کد کنترل

139

F

آزمون (نیمه‌متمرکز) ورود به دوره‌های دکتری - سال ۱۴۰۱

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه ۱۴۰۰/۱۲/۶

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»

امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

رشته مدرسی معارف اسلامی (کد ۲۱۸۰)

جدول مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و زمان پاسخ‌گویی

زمان پاسخ‌گویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی
۱۲۰ دقیقه	۹۰	۱	۹۰	مجموعه دروس تخصصی: - ادبیات عرب - کلام - تفسیر قرآن - فلسفه - اخلاق اسلامی - تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی - انقلاب اسلامی ایران - علوم قرآنی

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

* متقاضی گرامی، وارد نکردن مشخصات و امضا در کادر زیر، به منزله غیبت و حضور نداشتن در جلسه آزمون است.

اینجانب ..... با شماره داوطلبی ..... با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره‌ی صندلی خود را با شماره‌ی داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ‌نامه و دفترچه سؤال‌ها، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه سؤال‌ها و پایین پاسخ‌نامه‌ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱-۵)

- ۱- ﴿كذلك يُريهم الله أعمالهم حسرات عليهم﴾. عین الخطأ:
- (۱) كذلك: يجوز أن يكون في موضع رفع أي « الأمر كذلك » أو في محل نصب صفة لمصدر محذوف أي « يريهم رؤية كذلك »
- (۲) يُري: فعل مضارع من باب إفعال، يجوز أن يكون بمعنى «يُعلم» فهو متعدّ إلى ثلاثة مفاعيل و «عليهم» نعت للحسرات
- (۳) يُري: فعل مضارع، يجوز أن يكون بمعنى « رؤية العين » فهو متعدّ إلى مفعولين (هم - أعمال)، و «حسرات» حال
- (۴) كذلك: جار و مجرور يجوز أن يكون في محل رفع على الابتداء، و خبره الجملة الفعلية «يريههم...»
- ۲- عین الحال التي ليست مؤكّدة:
- (۱) ﴿ثم وليتم مدبرين﴾
- (۲) ﴿و أرسلناك للناس رسولا﴾
- (۳) «سأل العبد ربه سائلاً دمه»
- (۴) «أنا ابن دارة معروفًا بها نسبي* و هل بدارة يا للناس من عار»
- ۳- الأنسب في مواجهة من لا يجتهد كما يليق أن نقول له:
- (۱) اجتهادًا! (۲) اجتهادًا! (۳) اجتهد! (۴) مجتهدًا!
- ۴- عین الخطأ في مفهوم العبارة:
- (۱) لا حول و لا قوّة = لا تستعمل في الفصيح هذه العبارة ففيها ركائة!
- (۲) لا حول و لا قوّة = تأكيد النفي لـ «حول» و «قوّة» أشدّ من بقية العبارات!
- (۳) لا حول و لا قوّة = لا نجد أيّ مصداق لـ «حول» و لكن «قوّة» ليس كذلك!
- (۴) لا حول و لا قوّة = تأكيد النفي على عدم وجود «القوّة» أشدّ من حالة الرفع!

۵- « كان فيه شغف بالقراءة حتى قالوا إنه كان لا يقع في يده كتاب إلا و يقرأه من أوله إلى آخره!». عین الصحیح فی مفهوم العبارة:

- ۱) إنه وإن كان يحب قراءة الكتاب كثيراً، لكنه لا يطالع الكتب من الأول إلى الآخر!
- ۲) كان يعشق القراءة كثيراً بحيث لا يترك الكتب التي تصل إليه إلا أن يقرأها تماماً!
- ۳) كانت قراءة الكتب إحدى رغباته إلى حد لا ينتشر كتاب إلا و هو يشتريه حتماً!
- ۴) إنه كان يرغب في مطالعة الكتاب كثيراً ولكنه يطالع الكتب التي يحبها فقط!

۶- آية شريفة ﴿أَوْ لَمْ يَكْفِ بَرِيكٌ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾ به کدام برهان در اثبات واجب‌الوجود اشاره نموده و چگونه استدلالی است؟

- ۱) امکان و وجوب - لمی
- ۲) امکان و وجوب - آتی
- ۳) حدوث و قدم - آتی
- ۴) حدوث و قدم - لمی

۷- خواجه در تجرید الاعتقاد، برای اثبات صفت کمالیه اراده خداوند، کدام استدلال را بیان نموده است؟

- ۱) کل قادر عالم مرید بالضرورة
- ۲) ممکن اجتماع الوجوب و الامکان باعتبارین
- ۳) تخصیص بعض امکانات بالاجاد فی وقت
- ۴) النقل دل علی اتصافه بالادراک و العقل علی استحالة الآلات

۸- کدام مورد مشخص می‌کند که تکلیف، با وجود مشقات و سختی‌ها امری حسن و بایستنی است؟

- ۱) الخدمة ليست عقوبة له و التبعية في بعض الاحكام جائزة
- ۲) لم يكن لغرض و حصوله ممكنا بدون البعث
- ۳) ان الله تعالى قادر على ازالة صفة المشقة
- ۴) لاشتماله على مصلحة لا تحصل بدونه

۹- کدام گروه مانند امامیه معتقد به وجوب بعثت هستند و در کدام عبارات استدلالی برای آن بیان شده است؟

- ۱) اشاعره - لاشتمالها على اللطف في التكاليف العقلية
- ۲) معتزله - لاشتمالها على اللطف في التكاليف العقلية
- ۳) معتزله - لحصول الوثوق فيحصل الغرض و وجب متابعتة
- ۴) اشاعره - لحصول الوثوق فيحصل الغرض و وجب متابعتة

۱۰- کدام مورد، نظر اشاعره و اصحاب‌الحديث در مورد وجوب نصب امام توسط خداوند متعال است؟

- ۱) انه واجب على العقلاء
- ۲) انه واجب سمعاً لا عقلاً
- ۳) ذهبوا الى نفي وجوب نصب الامام
- ۴) متى كان للناس رئيس يمنعهم عن التناصف

۱۱- در عبارت ﴿إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا﴾ منظور از تزین کدام است؟

- ۱) التوسل بالدنيا الى الآخرة و هو سلوك الهی حسن
- ۲) الحب الناشئ منها و فيها و مثله يسند الى الشيطان
- ۳) جلب القلوب و ايقانها على الزينة و هو تصرف شيطاني
- ۴) التدبير و الايمان و الاطاعة و هداية الخلق الى سعادتهم

- ۱۲- با توجه به آیات قرآن کریم، از دیدگاه علامه طباطبایی به ترتیب فرق بین «نبی» و «رسول» کدام است؟
- ۱) الرسول هو الذى يبعث فيؤمر بالتبليغ و يحمل الرسالة و النبى هو الذى يبعث سواء امر بالتبليغ ام لم يؤمر
  - ۲) الرسل قَصَمَهُمُ اللهُ تَعَالَى مِنْ كِتَابِهِ بِالْأَسْمَاءِ وَ الْأَنْبِيَاءِ كَثِيرُونَ وَ لَمْ يَقْصَصِ الْجَمِيعَ فِي كِتَابِهِ
  - ۳) للرسول شرف الوساطة بين الله سبحانه و خلقه و للنبي شرف العلم بالله و بما عنده
  - ۴) ان الفرق بين النبى و الرسول بالعموم و الخصوص المطلق
- ۱۳- در آیه شریفه ﴿الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ﴾ به ترتیب معنای «خبط» و منظور از «قیام» کدام است؟
- ۱) الارتباط بينهما بالتضاد - القیام بأمر المعیشة
  - ۲) الارتباط بينهما بالتضاد - المعنى المقابل للتعود
  - ۳) المشى على غير استواء - المعنى المقابل للتعود
  - ۴) المشى على غير استواء - القیام بأمر المعیشة
- ۱۴- قال الله تبارك و تعالى ﴿قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا﴾ فیمن تجرى الشفاعة؟
- ۱) الدائنون بدين الحق من اصحاب الكبائر و هم الذين ارتضى الله دينهم
  - ۲) قوم من اهل الكفر يدخلون النار لسوء اعمالهم ثم ينجون منها
  - ۳) اصحاب الشمال الذين يجتنبون كبائر من الائم و الفواحش
  - ۴) من كان له ذنب من الصغائر فقط و هم المحسنون
- ۱۵- ما معنى النسخ فى قوله تعالى ﴿مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلَهَا...﴾ و ما هو الصحيح فيه؟
- ۱) الانساء - النسبة التى بين الناسخ و المنسوخ هى النسبة التى بين العام و الخاص
  - ۲) الازالة - النسبة التى بين الناسخ و المنسوخ هى النسبة التى بين العام و الخاص
  - ۳) الانساء - النسخ لا يختص بالاحكام الشرعية بل يعم التكوينيةات ايضا
  - ۴) الازالة - النسخ لا يختص بالاحكام الشرعية بل يعم التكوينيةات ايضا
- ۱۶- عبارت «كل انسان حيوان بالضرورة» مثالی برای کدام قسم ضرورت است؟
- ۱) ذاتی
  - ۲) ازلی
  - ۳) وصفی
  - ۴) وقتی
- ۱۷- کدام مورد یک ویژگی از «امکان استعدادی» را بیان نموده است؟
- ۱) یک معنای عقلی صرف است.
  - ۲) هرگز از ماهیت جدا نمی‌شود.
  - ۳) موضوع آن ماده موجود است.
  - ۴) به شدت و ضعف متصف نمی‌گردد.
- ۱۸- به ترتیب «بینایی و کوری» و «بالایی و پایینی» از کدام اقسام تقابل است؟
- ۱) تقابل عدم و ملکه - تقابل تضاد
  - ۲) تقابل عدم و ملکه - تقابل تضایف
  - ۳) تقابل تناقض - تقابل تضاد
  - ۴) تقابل تناقض - تقابل تضایف
- ۱۹- به ترتیب کدام قسم از وجود را وجود محمولی و وجود رابط نامیده‌اند؟
- ۱) الوجود النسبى - ما وجوده فى غيره
  - ۲) الوجود النسبى - الوجود المستقل
  - ۳) ما وجوده فى نفسه - الوجود المستقل
  - ۴) ما وجوده فى نفسه - ما وجوده فى غيره
- ۲۰- مقصود از عبارت «ان الامكان لازم الماهية» کدام است؟
- ۱) كون الملزوم علة مقتضية لتحقيق اللازم و لحوقه به .
  - ۲) فرض الماهية من حيث هى يكفى فى انصافها بالامكان من غير حاجة الى امر زائد.
  - ۳) تحقق سلب الضروريتين فى مرتبة ذات الماهية يقضى بكون الامكان داخلاً فى ذات الشئ.
  - ۴) انما يكون محمول من المحمولات داخلاً فى الذات اذا كان الحمل حملاً ملاكه الاتحاد الوجودى.

- ۲۱- اگر بر نظریه اصالت وجود اشکال شود که «موجود بالذات بودن وجود، مستلزم آن است که وجودهای امکانی واجب بالذات باشند.» وجه اندفاع آن کدام است؟
- ۱) کون الوجود موجوداً بذاته يستلزم امتناع سلبه عن ذاته
  - ۲) ان الملاك في كون الشيء واجباً ليس هو كون وجوده نفس ذاته
  - ۳) ليس الملاك ان كون وجوده مقتضى ذاته من غير ان يفتقر الى غيره
  - ۴) الشيء لا يسلب عن نفسه و لا يعنى بالواجب بالذات الا ما يمتنع عدمه لذاته
- ۲۲- کدام مورد از انحاء تخصص وجود، اولاً و بالذات بر وجود عارض می‌گردد؟
- ۱) مشتملة على كل كمال وجودي من غير تحديد
  - ۲) بالماهيات المنبثقة عنه المحددة له
  - ۳) بمرتبة من مراتبه المختلفة البسيطة
  - ۴) حاشيتين من حيث الشدة و الضعف
- ۲۳- مقولات ثانیة فلسفی کدام دسته از مفاهیم هستند و کدام مورد مثالی برای آن بیان می‌کند؟
- ۱) اتصافشان در ذهن و عروضشان در خارج است - قدم
  - ۲) اتصافشان در ذهن و عروضشان در خارج است - امتناع
  - ۳) اتصافشان در خارج و عروضشان در ذهن است - قدم
  - ۴) اتصافشان در خارج و عروضشان در ذهن است - امتناع
- ۲۴- به ترتیب کدام مورد توصیف مناسبی در رابطه با «مفاهیم ذاتی» و «مفاهیم عرضی» بیان نموده است؟
- ۱) ترتفع الماهيات بارتفاعها - توخذ في حدودها
  - ۲) خارجه عن الحدود - ما يحمل على الماهيات
  - ۳) خارجه عن الحدود - توخذ في حدودها
  - ۴) ترتفع الماهيات بارتفاعها - ما يحمل على الماهيات
- ۲۵- کدام مورد فرق میان فصل و صورت را بیان نموده است؟
- ۱) اگر جزء مختص نوع به نحو «بشرط لا» اعتبار شود به حمل اولی بر آن حمل خواهد شد.
  - ۲) اگر جزء مختص نوع به نحو «لا بشرط» اعتبار شود علت صوری برای مجموع آنها خواهد شد.
  - ۳) اگر جزء مختص نوع به نحو «لا بشرط» اعتبار شود، آن جزء، صورت برای جزء دیگری که به آن ضمیمه نشده خواهد بود.
  - ۴) اگر جزء مختص نوع به نحو «بشرط لا» اعتبار شود، آن جزء، صورت برای جزء دیگری که به آن ضمیمه شده خواهد بود.
- ۲۶- از دیدگاه شیخ اشراق شمار مقولات چه تعدادی می‌باشد و به وارد کردن «حرکت» در مقولات کدام اشکال وارد است؟
- ۱) ۱۰ - الحركة مفهوم منتزع من نحو الوجود.
  - ۲) ۵ - الحركة مفهوم منتزع من نحو الوجود.
  - ۳) ۱۰ - حركة الشيء كون وجوده قائماً بالغير.
  - ۴) ۵ - حركة الشيء كون وجوده قائماً بالغير.
- ۲۷- در کدام مورد نقش صورت در تحقق ماده به درستی بیان شده است؟
- ۱) صورت‌های گوناگون به‌طور متعاقب بر روی ماده تحقق نمی‌یابند.
  - ۲) صورت «فاعلیت تام» نسبت به ماده دارد.
  - ۳) قوام وجود ماده به وجود صورت نیست.
  - ۴) صورت «شریک علت» برای ماده است.
- ۲۸- عبارت «ان الوحدة تساوق الوجود» در بیان حکما به کدام معنا است؟
- ۱) الكثير من حيث هو كثير ليس بواحد.
  - ۲) الوحدة من المعاني الانتزاعية العقلية.
  - ۳) كل موجود فهو واحد من جهة انه موجود.
  - ۴) ان الكثير المجتمع من الوحدات.

- ۲۹- اگر فرض شود که «یک موجود دارای دو وجود است» کدام اشکال پیش می‌آید؟
- (۱) ممکن است در عرضیات مشترک یا مختلف باشند و این موجب اختلاف در وجود و ماهیت آنها می‌شود.
  - (۲) لازم است هویت عینی واحد آن موجود در همان حال که واحد است، کثیر باشد و این محال است.
  - (۳) لازم می‌آید ماهیات کثیر داشته باشند درحالی‌که در ذاتیات مشترک هستند و این تناقض است.
  - (۴) ممکن است از نظر زمان در وجود آنها اختلاف باشد و این اختلاف موجب اعاده معدوم می‌شود.
- ۳۰- منظور از «واحد» در قاعده الواحد چیست و به کدام دلیل این قاعده با قدرت الهی مطلقه خداوند منافاتی ندارد؟
- (۱) چیزی که نه کثیر است و نه مرکب - واجب، قدرت ایجاد یک معلول دارد.
  - (۲) چیزی که نه کثیر است و نه مرکب - قدرت الهی به محال تعلق نمی‌گیرد.
  - (۳) علیت امر زاید بر ذات او باشد - واجب، قدرت ایجاد یک معلول دارد.
  - (۴) علیت امر زاید بر ذات او باشد - قدرت الهی به محال تعلق نمی‌گیرد.
- ۳۱- امیرالمؤمنین علی (علیه‌السلام) در رابطه با شناخت چه کسی نشانه‌های «يَنْشَطُهُ إِذَا رَأَى النَّاسَ وَ يَكْسَلُ إِذَا كَانَ وَحْدَهُ وَ يُحِبُّ أَنْ يُحَمِّدَ فِي جَمِيعِ أُمُورِهِ» را ارائه داده‌اند؟
- (۱) متکبر (۲) معجب (۳) مرانی (۴) حاسد
- ۳۲- در کدام مورد بیان مناسبی پیرامون مقام «توکل» و مقام «رضا» ارائه شده است؟
- (۱) بنده راضی حق را قائم مقام خود در تصرف و جلب خیر و صلاح خویش کند.
  - (۲) فرد متوکل طالب اراده حق است و فرد راضی خواستار خیر و صلاح خویش است.
  - (۳) بنده متوکل حول و قوت را از خود نبیند و در تمام امور خود را بی‌تصرف و حق را متصرف داند.
  - (۴) متوکل حق تعالی را در خیر و صلاح خویش وکیل کند و فرد راضی اراده خود را در اراده حق فانی می‌کند.
- ۳۳- آیه شریفه ﴿ وَ نَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَالِهَمَهَا فَجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا ... ﴾ به کدام ارتباط نفس اشاره دارد؟
- (۱) با خدا، در بُعد شناخت فطری خیر و شر می‌باشد.
  - (۲) با وجدان، در بُعد شناخت فطری خیر و شر می‌باشد.
  - (۳) با خدا، انسان هنگام ارتکاب معصیت مورد نکوهش قرار می‌گیرد.
  - (۴) با وجدان، انسان هنگام ارتکاب معصیت مورد نکوهش قرار می‌گیرد.
- ۳۴- با بهره‌گیری از پیام کدام آیه از قرآن کریم مفهوم می‌گردد که «رعایت حجاب از سوی زنان مانع تعرض افراد بی‌بندوبار به زنان باحجاب می‌شود؟
- (۱) ﴿ وَ يَحْفَظُنْ فِرْوَجَهنْ وَ لَا يَبْدِينْ زِينَتَهنَّ إِلاَّ مَا ظَهَرَ مِنْهَا ﴾
  - (۲) ﴿ قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهنَّ ﴾
  - (۳) ﴿ وَ لِيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهنَّ عَلٰى جُيُوبِهنَّ ﴾
  - (۴) ﴿ ذٰلِكَ اَدْنٰى اَنْ يَّعْرَفْنَ فِلا يُوْذِنْنَ ﴾
- ۳۵- از آیه شریفه ﴿ نَسُوا اللّٰهَ فَاَنْسَاهُمْ اَنْفُسَهُمْ ﴾ کدام مفهوم دریافت می‌شود و اولین قدم برای رویش فضایل اخلاقی در انسان کدام است؟
- (۱) خدا فراموشی علت خود فراموشی است - حق‌پذیری و تفکر
  - (۲) خدا فراموشی علت خود فراموشی است - انجام عمل صالح
  - (۳) خود فراموشی علت خدا فراموشی است - انجام عمل صالح
  - (۴) خود فراموشی علت خدا فراموشی است - حق‌پذیری و تفکر

۳۶- از آیه شریفه ﴿لقد كنت في غفلة من هذا فكشفنا عنك غطاءك فبصرك اليوم حديد﴾ کدام مفهوم دریافت می‌شود؟

- (۱) تهذیب و تزکیه نفس، انسان را با هویت خویش آشنا ساخته و بر خودش مسلط می‌سازد.
- (۲) بسیاری از پرده‌های غیب پس از مرگ برطرف می‌گردد و علم و یقین حصولی می‌شود.
- (۳) قلمرو تکلیف با انتقال از این دنیا تمام شده ولی منطقه شهود همچنان ادامه دارد.
- (۴) دستیابی به حقیقت علم و معرفت و شهود هدف غایی آفرینش انسان است.

۳۷- کدام آیه شریفه به آثار دنیوی اعمال و کارهای انسان تصریح می‌کند؟

- (۱) ﴿و لو أنّ أهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا علیهم بركات من السماء و الأرض﴾
- (۲) ﴿لیحملوا أوزارهم كاملة يوم القيامة و من أوزار الذين یضلونهم بغير علم﴾
- (۳) ﴿فاتقوا النار التي وقودها الناس و الحجارة أعدت للكافرين﴾
- (۴) ﴿من یصرف عنه یومئذ فقد رحمه و ذلك الفوز المبین﴾

۳۸- از آیه شریفه ﴿لا ینهاکم الله عن الذين لم یقاتلوکم فی الدین و لم یخرجکم من ديارکم ان تبروهم ...﴾ کدام مفهوم دریافت می‌شود؟

- (۱) کسانی از اهل کتاب که در سرزمین شما زندگی می‌کنند با آنان دوستی برقرار کنید و با آنان به صورت عادلانه می‌توانید دادوستد کنید.
- (۲) با اهل کتاب می‌توانید رابطه دادوستد داشته باشید، خداوند نهی نمی‌کند از این که با آنان مودت و دوستی برقرار کنید.
- (۳) کسانی از کفار که در سرزمین شما زندگی می‌کنند با آنان دوستی برقرار کنید و با آنان به صورت عادلانه می‌توانید دادوستد کنید.
- (۴) اگر کفار به ایمان شما زبانی نمی‌رسانند، می‌توانید با آنان دوستی برقرار کنید. حتی خداوند دوست دارد که با آنان عادلانه رفتار کنید.

۳۹- اندرز موجود در این سخن سعدی، تبیین مناسبی برای کدام مورد است؟

«یکی اینکه در نفس خوشبین مباشی   دگر اینکه در غیر بدبین مباشی»

- (۱) ﴿و لله العزة و لرسوله و للمؤمنین﴾
- (۲) ﴿قل ان الخاسرین الذين خسروا انفسهم﴾
- (۳) المؤمن لا یمسی و لا یصبح الا و نفسه ظنون عنده
- (۴) اکرم نفسک عن کل دنیة و ان ساقطک الی الرغائب

۴۰- از دقت در پیام کدام آیه شریفه، «عهد با خدا به عنوان عهد طرفینی» برداشت می‌شود؟

- (۱) ﴿و لقد عهدنا الی آدم من قبل فنیس و لم نجد له عزماً﴾
- (۲) ﴿ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم و اموالهم بان لهم الجنة﴾
- (۳) ﴿الم اعهد الیکم یا بنی آدم ان لا تعبدوا الشیطان انه لکم عدو مبین﴾
- (۴) ﴿و اذ اخذ ربکم من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم و اشهدهم علی انفسهم الست برّبکم﴾

۴۱- مفهوم مندرج در آیه شریفه ﴿و لا تجعل یدک مغلولة الی عنقک و لا تبسطها کل البسط﴾ در کدام مورد تأیید و تأکید شده است؟

- (۱) ﴿مثل الذين ینفقون اموالهم فی سبیل الله کمثل حبة أنبتت سبع سنابل﴾
- (۲) ﴿و الذين اذا أنفقوا لم یسرفوا و لم یقتروا و کان بین ذلك قواماً﴾
- (۳) ﴿لکیلا تأسوا علی ما فاتکم و لا تفرحوا بما آتاکم﴾
- (۴) ﴿من ظلم ثم بدّل حسناً بعد سوء فاتی غفور رحیم﴾

- ۴۲- کدام مورد بیان مناسبی پیرامون قوای چهارگانه آدمی ارائه می‌دهد؟
 (۱) قوه عقلیه را عقل عملی و قوه عامله و قوه وهمیه را عقل نظری و قوه عاقله می‌نامند.
 (۲) قوه عقلیه ادراک جزئیات را برعهده دارد و قوه وهمیه کلیات را تصور کند.
 (۳) قوه وهمیه جزئیات را تصور کند و قوه عقلیه کلیات را ادراک کند.
 (۴) مبدأ تحریک بدن در جزئیات افعال به‌عهده قوه عقلیه است.
- ۴۳- با توجه به رخصت داده شده در استفاده از نعمت‌های الهی ﴿قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ﴾ کدام آیه شریفه راز امتناع و پرهیز اولیاء خدا از التذاهای مباح و تجملات مشروع را روشن می‌سازد؟
 (۱) ﴿و فِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَ تَلَذُّ الْأَعْيُنُ﴾
 (۲) ﴿فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ﴾
 (۳) ﴿زَيْنٌ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَ الْبَنِينَ﴾
 (۴) ﴿وَ لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ﴾
- ۴۴- کدام مورد در راستای تبیین مفهوم مندرج در آیه شریفه ﴿يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَ يُرَكِّبُهُمْ وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ إِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ لَقِي ضَلَالٍ مُبِينٍ﴾ قابل استناد می‌باشد؟
 (۱) وَ بَدَلٌ مَهْجَتُهُ فَيَكُ لَيْسَتْ عِبَادُكَ مِنَ الْجَهَالَةِ وَ حَيْرَةِ الضَّلَالَةِ
 (۲) ﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَ أَنَّكُمْ الْإِنْسَانَ لَا تُرْجَعُونَ﴾
 (۳) مَنْ اطَاعَ نَفْسَهُ فِي شَهَوَاتِهَا فَقَدْ أَعَانَهَا عَلَى هَلَكَتِهَا
 (۴) ﴿كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾
- ۴۵- کدام مورد را می‌توان در تبیین مفهوم آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ لَتَنْظُرَ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ﴾ ارائه نمود؟
 (۱) برگ عیشی به گور خویش فرست
 (۲) زهر که آید کاری در او پدید بود
 (۳) بزرگ باش و مشو تنگدل ز خردی‌کار
 (۴) بلبل عاشق تو عمر خواه که آخر باغ شود سبیز و شاخ گل به برآید
- ۴۶- کدام‌یک از آثار جغرافیایی مبتنی بر نقشه‌نگاری است؟
 (۱) البلدان یعقوبی
 (۲) معجم‌البلدان یاقوت
 (۳) احسن التقاسیم مقدسی
 (۴) الممالک و الممالک ابن خردادبه
- ۴۷- نظریه حرکت ماریچی سیارات توسط کدام دانشمند مسلمان مطرح شد؟
 (۱) ابواسحاق پطروجی اندلسی
 (۲) غیاث‌الدین جمشید کاشانی
 (۳) ابراهیم زرقالی طلیطلی
 (۴) خواجه نصیرالدین طوسی
- ۴۸- وصف زیر درباره کدام‌یک از کاتبان پیامبر (ص) صدق می‌کند؟
 «جانشین دیگر کاتبان بود، چنان‌که عنوان کاتب بر نام وی غلبه یافت. پیامبر (ص) خاتم خود را نیز به وی می‌سپرد.»
 (۱) زید بن ثابت
 (۲) حنظله بن ربیع
 (۳) عبدالله بن ارقم
 (۴) معیقیب بن ابی فاطمه
- ۴۹- کدام دانشمند، اثر مستقلی در حوزه گیاه‌شناسی از خود بر جای گذاشته است؟
 (۱) ابوریحان بیرونی
 (۲) ابوجعفر غافقی
 (۳) ابوحنیفه دینوری
 (۴) علی بن ربیع طبری
- ۵۰- رساله «رگ‌شناسی» یا «کتاب النبض» اثر کدام پزشک مسلمان است؟
 (۱) ابن سینا
 (۲) رازی
 (۳) ابن نفیس
 (۴) ابن زهر
- ۵۱- قطب‌الدین شیرازی از همکاران و فعالان کدام رصدخانه بود؟
 (۱) فیروزآباد فارس
 (۲) سمرقند
 (۳) مراغه
 (۴) بغداد

- ۵۲- اصطلاح «ارض السواد» در جغرافیای تاریخی اسلام به کجا اطلاق می‌شود؟
 (۱) عراق عجم (۲) عراق عرب (۳) مصر (۴) افریقیه
- ۵۳- کدام شهر نقش مهمتری در انتقال علوم اسلامی به جهان غرب ایفا کرد؟
 (۱) طنجه (۲) پالمو (۳) قرطبه (۴) طلیطله
- ۵۴- سلجوقیان در کدام محل، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند و کدام وزیر در این دوره ساختار نظام اداری ایران را کامل‌تر و گسترده‌تر نمود؟
 (۱) ملازگرد - خواجه نصیرالدین توسی (۲) کرنال - خواجه نصیرالدین توسی
 (۳) ملازگرد - خواجه نظام‌الملک توسی (۴) کرنال - خواجه نظام‌الملک توسی
- ۵۵- کدام مورد مهم‌ترین برخورد ایران و عثمانی را ترسیم می‌کند؟
 (۱) در جنگ چالدران شاه اسماعیل شکست خورد و مهاجمان با تسخیر پایتخت به حیات آن حکومت پایان دادند.
 (۲) در جنگ چالدران شاه اسماعیل شکست خورد و تبریز پایتخت صفویان به تصرف عثمانی درآمد.
 (۳) سلطان سلیم تبریز را گرفت و مدت‌ها در آن حکومت کرد و با شورشیان مذاکره و صلح نمود.
 (۴) شاه تهماسب در جنگ چالدران با سلطان سلیم معاهده صلح آماسیه را منعقد نمود.
- ۵۶- کدام شاعران و نویسندگان در شهرت یافتن «ظهیرالدوله ابراهیم» و «یمین‌الدوله بهرام‌شاه» از پادشاهان غزنوی نقش به‌سزایی داشتند؟
 (۱) خوارزمی - رودکی - سنایی (۲) خوارزمی - سمرقندی - طبری
 (۳) رودکی - دقیقی - طبری (۴) مسعود سعد - سنایی - ابوالمعالی نصرالله
- ۵۷- امنیت و آرامش سیاسی و اجتماعی و اقدامات عمرانی در دوره خلافت کدام خلیفه اموی حاکم بود و رونق داشت؟
 (۱) هشام بن عبدالملک (۲) عبدالملک بن مروان (۳) معاویه بن ابی سفیان (۴) ولید بن عبدالملک
- ۵۸- کعبه مغرب در قرطبه اسپانیا نام دیگر کدام محل است و متعلق به کدام دوره می‌باشد؟
 (۱) مسجد کردوبا - امویان (۲) مسجد کردوبا - عباسیان
 (۳) قصرالحمرا - عباسیان (۴) قصرالحمرا - امویان
- ۵۹- کدام دولت از اعراب و قبایل یمنی بود که پس از فتوحات اعراب مسلمان در جنگ یرموک به‌طور کامل منقرض شد؟
 (۱) لخمیان (۲) غسانیان (۳) نبطیان (۴) تدمریان
- ۶۰- کدام حکومت، اسلام را در منطقه ترکستان، واقع در شرق رود جیحون گسترش داد و تثبیت کرد؟
 (۱) خوارزمشاهیان (۲) سلجوقیان (۳) تیموریان (۴) سامانیان
- ۶۱- قرآن از واژه «ملاً» برای ارانه کدام جایگاه اجتماعی استفاده کرده است؟
 (۱) گروهی که چشم و دل محرومان را با هیبتی که از زر و زور و تزویر داشتند، حمایت می‌کردند.
 (۲) مستضعفانی که برای مبارزه و بیرون آمدن از یوغ اسارت مستکبران تلاش می‌کردند.
 (۳) باند و تشکیلات استکبار و کسانی که تاج و تخت مستکبرین را پاسداری می‌کنند.
 (۴) کارگزاران و دولتمردان اصلی سیاست و حکومت که از طبقه اشراف بودند.
- ۶۲- شکل‌گیری قیام مشروطیت از چه زمانی تحقق یافت و مظفرالدین‌شاه به کدام درخواست مردم تن در داد؟
 (۱) پیروزی جنبش اسلامی تحریم تنباکو به رهبری میرزای شیرازی - تأسیس عدالتخانه دولتی
 (۲) ترور ناصرالدین‌شاه به دست میرزا رضا کرمانی در حرم عبدالعظیم - تأسیس عدالتخانه دولتی
 (۳) ترور ناصرالدین‌شاه به دست میرزا رضا کرمانی در حرم عبدالعظیم - تشکیل کمیسیون تنظیم نظام‌نامه
 (۴) پیروزی جنبش اسلامی تحریم تنباکو به رهبری میرزای شیرازی - تشکیل کمیسیون تنظیم نظام‌نامه

- ۶۳- در کدام دوره مجلس، تجدید حیات مشروطیت تحقق یافت و چه تصمیماتی گرفته شد؟
- ۱) سوم - محدودتر کردن مداخله شاه و لغو سیستم صنفی انتخابات
  - ۲) دوم - محدودتر کردن مداخله شاه و لغو سیستم صنفی انتخابات
  - ۳) سوم - اخراج مستشاران بلژیکی و قانون تشکیلات وزارت مالیه و نظام وظیفه اجباری
  - ۴) دوم - اخراج مستشاران بلژیکی و قانون تشکیلات وزارت مالیه و نظام وظیفه اجباری
- ۶۴- حرکت سیاسی مدرس در دوره چهارم مجلس بر چه اساسی بود؟
- ۱) قیامی در درون قیام که منتج به مبارزه با روشنفکران غربگرا گردید.
  - ۲) قیامش به‌عنوان نخستین جرعه نهضت و با شهادتش پایان یافت.
  - ۳) یک اعتراض تاریخی بر یک جریان انحرافی و مستبد بود.
  - ۴) قیامی در درون قیام که در حال تحریف و انحراف بود.
- ۶۵- بنیانگذار نهضت اسلامی مصر در مبارزه با استعمار انگلستان چه کسی بود و از حمایت چه کسی برخوردار بود؟
- ۱) سیدجمال اسدآبادی - شیخ محمد عبده
  - ۲) محمدعلی پاشا - شیخ محمد عبده
  - ۳) سیدجمال اسدآبادی - حسن البنا
  - ۴) محمدعلی پاشا - حسن البنا
- ۶۶- در آستانه شکل‌گیری انقلاب اسلامی، جمعیت اخوان المسلمین مصر در سیاست خارجی بر کدام اصول تأکید می‌ورزیدند؟
- ۱) تلاش برای سرنگونی رژیم سلطنتی توسط افسران آزاد، آزادی فلسطین و گسترش اسلام به مناطق دور جهان
  - ۲) مراقبت در اجرای معاهده انگلستان، مبارزه همه‌جانبه با رژیم غاصب اسرائیلی و گسترش اسلام به مناطق دور جهان
  - ۳) تلاش برای سرنگونی رژیم سلطنتی توسط افسران آزاد، مبارزه با رژیم اسرائیل و آزادسازی سرزمین‌های اسلامی
  - ۴) مراقبت در اجرای معاهده انگلستان، آزادی فلسطین و احقاق حقوق کامل آن‌ها و آزادسازی سرزمین‌های اسلامی
- ۶۷- با توجه به شیوه توسعه و نوسازی محمدرضا شاه پهلوی و برعهده گرفتن نقش اصلی دکترین نیکسون و استراتژی منطقه‌ای کیسینجر، کدام مورد مبین مناسبات میان ایران و غرب و عمدتاً ایالات متحده آمریکا است؟
- ۱) شیوه تحقق دموکراسی در داخل و قطع روابط سلطه با بیگانگان
  - ۲) بی‌طرفی نسبت به همسایه شمال و پیوند با غرب
  - ۳) الگوی اتحاد و ائتلاف در سیاست خارجی
  - ۴) الگوی موازنه منفی و توازن سیاسی
- ۶۸- پس از فروپاشی نظام دو قطبی و بی‌اعتماد شدن موازنه وحشت، کدام مورد سبب جایگزین شدن روند همگرایی در مقابل بازدارندگی دوجانبه در روابط بین‌الملل گردید؟
- ۱) آزادسازی یک طرفه تجارت یا ادغام سیستم‌های متعارض
  - ۲) ادغام سیستم‌های مشابه یا ادغام سیستم‌های متعارض
  - ۳) آزادسازی یک طرفه تجارت یا سیستم مهار دوجانبه
  - ۴) ادغام سیستم‌های مشابه یا سیستم مهار دوجانبه
- ۶۹- در کدام مورد توضیح مناسبی پیرامون اصطلاح «ملی‌کش» ارائه شده است؟
- ۱) زندانیانی که مدت محکومیتشان پایان می‌یافت با صدور قرار بازداشت مجدد توسط ساواک به اوین انتقال می‌یافتند.
  - ۲) متهمینی که جرمی به‌جز مطالعه کتاب و یا خواندن اعلامیه نداشتند حداقل به ۳ سال زندان محکوم می‌شدند.
  - ۳) زندانیانی که مراحل بازجویی را در زندان «کمینه» می‌گذراندند برنامه‌ای برای ملاقات نداشتند.
  - ۴) محکومیت‌های سنگین ۱۰، ۱۵ سال و ابد برای متهمینی که عملاً اقدامی را مرتکب نشده بودند.

- ۷۰- در پاسخ به سؤال «چرا انقلاب اسلامی به وقوع پیوست؟» علاوه بر فرضیه نوطنه و اقتصاد، کدام نظریات دیگر پیرامون چرایی انقلاب مطرح شده است؟
- (۱) بحران سرمایه‌داری - فضای بسته سیاسی
(۲) بحران سرمایه‌داری - سانسور اختناق
(۳) وابستگی رژیم به غرب - شکاف طبقاتی
(۴) مدرنیته کردن - مذهب
- ۷۱- براساس نظریه نخبه‌گرایی «پاره‌تو» کدام مورد تشکیل گروه نخبه در جامعه ایران و رفتار و کردار آنان در تاریخ سیاسی معاصر را تبیین می‌کند؟
- (۱) جامعه ایرانی به‌ویژه در شکل‌گیری گروه نخبگان قائم به سیستم است و شخصی و ناشی از ارتباطات خانوادگی نمی‌باشد.
(۲) اظهار مخالفت به شخص شاه یا به وزیر یا به رئیس اداره عامل مهمی در پیوستن این افراد به گروه نخبه سیاسی است.
(۳) بیشتر متأثر از سنت‌های فرهنگی حاکم بر جامعه است و تأثیرگذاریشان الزاماً زاییده هوش و تجربه نمی‌باشد.
(۴) گردش نخبگان عمدتاً برون تشکیلاتی است و به‌ندرت درون سازمانی شکل می‌گیرد.
- ۷۲- کدام مورد شخصیت مشهور دولت کارتر می‌باشد که اعتقاد راسخ داشت آمریکا بایستی در روابط نزدیک خود با رژیم‌های دست راستی و دیکتاتوری جهان سوم تجدیدنظر به عمل آورد و حضور وی در مرکز سیاست‌گذاری واشنگتن کابوسی برای پهلوی دوم شد؟
- (۱) ویلیام باتلر عضو ارشد کمیسیون بین‌المللی حقوقدانان
(۲) آندرویانگ نماینده آمریکا در سازمان ملل
(۳) ویلیام سولیوان سفیر آمریکا در ایران
(۴) هنری کیسینجر وزیر امور خارجه
- ۷۳- به ترتیب کدام مورد از اقدامات اساسی رهبری انقلاب قبل از تبعید ایشان و بعد از تبعید در دوره فترت پانزده ساله می‌باشد؟
- (۱) تحریم تقیه و متوجه کردن مبارزه به سمت سلطنت و شخص شاه - مخالفت با قانون انجمن‌های ایالتی و ولایتی
(۲) تحریم تقیه و متوجه کردن مبارزه به سمت سلطنت و شخص شاه - مخالفت با لایحه کاپیتولاسیون
(۳) مخالفت با قانون انجمن‌های ایالتی و ولایتی - مخالفت با لایحه کاپیتولاسیون
(۴) مخالفت با لایحه کاپیتولاسیون - طرح اصل ولایت فقیه
- ۷۴- مراکز آگاهی‌بخش و پایگاه‌های اصلی نهضت کدام است و کدام مرکز در آن مقطع زمانی به ستاد عملیاتی رهبر انقلاب اسلامی تبدیل شد؟
- (۱) مساجد، حوزه علمیه و دانشگاه - دانشگاه
(۲) مساجد، حوزه علمیه و دانشگاه‌ها - مساجد
(۳) مراکز فرهنگی، حوزه علمیه و دانشگاه - حوزه علمیه
(۴) مراکز فرهنگی، حوزه علمیه و مساجد - حوزه علمیه
- ۷۵- در مسئله شیوه‌های اعمال سیاست خارجی مهم‌ترین اختلاف میان لیبرال‌های دولت موقت و انقلابیون که در رأس آن‌ها رهبری انقلاب قرار داشت و در نهایت منجر به سرنگونی دولت موقت گردید علاوه بر برخورد با آمریکا کدام موارد بود؟
- (۱) صدور انقلاب - ایجاد نهادهای انقلابی
(۲) دادگاه‌های انقلاب - ایجاد نهادهای انقلابی
(۳) صدور انقلاب - برداشت موازنه منفی از سیاست نه شرقی و نه غربی
(۴) دادگاه‌های انقلاب - برداشت موازنه منفی از سیاست نه شرقی و نه غربی
- ۷۶- در کتاب «البیان» اخبار از غیب شامل چه اموری است؟
- (۱) آینده
(۲) جهان دیگر
(۳) غیرمشهود
(۴) گذشته و آینده
- ۷۷- کدام مورد، سبب مجمل بودن آیه شریفه «فلا تعجلوهن» است؟
- (۱) عدم كثرة الاستعمال
(۲) غرابة اللفظ
(۳) قلب المنقول
(۴) اشتراك المعنى
- ۷۸- چرا آیه شریفه ﴿و من یدع مع الله الها آخر لا برهان له به﴾ دارای مفهوم مخالف نیست؟
- (۱) مذکور غالباً مخالف با واقع است.
(۲) مذکور غالباً موافق با واقع است.
(۳) مذکور موافق با واقع است.
(۴) مذکور مخالف با واقع است.

- ۷۹- در مبحث ایجاز کدام مورد مثال برای «احتیابک» است؟
 (۱) ولكن البر من آمن
 (۲) سراييل تقيكم الحر
 (۳) و نادوا يا مال
 (۴) فنة تقاتل في سبيل الله و أخرى كافرة
- ۸۰- «إمّا» در آیه شریفه ﴿ و آخرون مرجون لامر الله إمّا يعذبهم و إمّا يتوب عليهم ﴾ به چه معناست؟
 (۱) التخيير
 (۲) الابهام
 (۳) التفضيل
 (۴) التقسيم
- ۸۱- کدام مورد، معنای «امر» در آیه شریفه ﴿ و اذا قرئ القرآن فاستمعوا له ﴾ است؟
 (۱) وجوب
 (۲) اباحة
 (۳) ندب
 (۴) ارشاد
- ۸۲- کدام مورد، نادرست است؟
 (۱) نظایر اسم الفاظ و وجوه اسم معانی است.
 (۲) وجوه به معنی معانی متعدد یک لفظ است.
 (۳) نظایر به معنی الفاظی است که دارای معانی واحدی باشند.
 (۴) وجوه و نظایر کلماتی هستند که دارای معانی متعددی باشند.
- ۸۳- عبارت «النقص أو الزيادة بكلمة او كلمتين مع التحفظ على نفس القرآن المنزل»، تعریف کدام معنای تحریف است؟
 (۱) تحریف معنوی
 (۲) اختلاف قرائت
 (۳) اختلاف مصاحف
 (۴) تحریف بالنقیصه و بالزیاده
- ۸۴- در بحث حجیت ظواهر کتاب، حدیث « ان كنت قد فسرت القرآن من تلقاء نفسك فقد هلكت و أهلكت » خطاب به چه کسی است و گوینده آن کیست؟
 (۱) قتاده - امام صادق (ع)
 (۲) ابوحنیفه - امام باقر (ع)
 (۳) ابوحنیفه - امام صادق (ع)
 (۴) قتاده - امام باقر (ع)
- ۸۵- در مصحف کدام یک از صحابه دو سوره خلع و حقد اضافه شده است؟
 (۱) ابی بن کعب
 (۲) معاذ بن جبل
 (۳) عبدالله بن مسعود
 (۴) ابو الدرداء
- ۸۶- کلمه «آیه» در آیه شریفه ﴿ ومن آیاته خلق السموات و الارض ﴾ به چه معناست؟
 (۱) نشان و علامت
 (۲) عبرت
 (۳) امر شگفت
 (۴) برهان و دلیل
- ۸۷- در آیه شریفه ﴿ فخرج على قومه من المحراب فأوحى اليهم أن سبحوا بكرة و عشياً ﴾، واژه «وحی» به کدام معنا به کار رفته است؟
 (۱) وحی رسالی
 (۲) سروش غیبی
 (۳) هدایت غریزی
 (۴) اشاره پنهانی
- ۸۸- در آیه ﴿ ناقة الله و سقياها ﴾ کدام نوع ایجاز به کار رفته است؟
 (۱) اقتطاع
 (۲) حذف
 (۳) قصر
 (۴) اکتفا
- ۸۹- در آیه شریفه ﴿ قال أتى لعمليكم من القالين ﴾، کدام نوع از فواصل قرآنی استفاده شده است؟
 (۱) تصدير
 (۲) توشیح
 (۳) ایغال
 (۴) تمکین
- ۹۰- کدام مورد در خصوص قرائت نادرست است؟
 (۱) جمهور علمای فریقین اکتفاء به یکی از قرائت سبعة را در نماز جایز نمی‌دانند.
 (۲) ابن جزری شروط سه‌گانه‌ای را برای اعتبار قرائت ذکر کرده است.
 (۳) آیت الله خوبی قائل به حجیت قرائت در احکام شرعی نیست.
 (۴) اکثر علمای اهل سنت به عدم تواتر قرائت تصریح کرده‌اند.